

Plan- och byggnadsnämnden
Remissvar

Boverket – Myndigheten för samhällsplanering,
remiss@boverket.se

Handläggare:
Mari Nordenholm för tillgänglighetsgruppen

Svar på remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun anser att Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kommer att medföra fler negativa konsekvenser än positiva.

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun anser

- att det är positivt att utformningskraven och de tekniska egenskapskraven får egna avsnitt i det nya författningsförslaget. Det blir mer överskådligt.
- att det är positivt att vi kan ställa krav på fackmässiga handlingar och att detta är förtydligat. Det underlättar byggnadsnämndens handläggning och bedömningar av förslagen.
- att det är bra att dimensionerade mått för rullstol flyttas upp till kravnivå från allmänt råd.

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun anser dock

- att förslaget om nya föreskrifter inte är till gagn för personer med funktionsnedsättning och äldre personer.
- att man genom att ta bort de detaljerade krav som finns i allmänna råd också tar bort en viktig vägledning för hur kraven ska tillämpas.
- att en del av de kvantitativa minimikraven som finns i allmänna råd är svåra att ersätta med andra lösningar som är lika bra.
- att definiera och argumentera för lagkraven blir svårare utan de allmänna råden.
- att i stället för att ta bort de allmänna råden borde det förtydligas att möjlighet till andra lösningar finns.

- att regler om tomter bör ligga i samma författning som regler om byggnader eftersom man alltid måste titta på helheten när man gör en bedömning och då är det en fördel att ha alla tillgänglighetskrav samlade på samma ställe.

Det blir svårt för byggnadsnämnden att hävda ett annat utförande utan de allmänna rådens vägledande exempel och hänvisningar. Risken är stor att ottydligheterna och tolkningsutrymmet i reglerna kommer att skapa konflikter i byggskedet och ännu större problem i tillsynskedet.

Olika bedömningar

Bedömningsutrymmet blir stort vilket gör att kraven kommer att uppfattas som ottydliga och oförutsägbara. Det kräver också en helt annan kunskap och erfarenhet av byggnadsnämndernas handläggare/inspektörer och som tar lång tid att bygga upp. Byggnadsnämnderna kommer behöva ta fram nya interna handläggningsstöd då det nya förslaget innebär en lägre preciseringsgrad av kraven. Detta kommer leda till olika bedömningar i olika kommuner.

Det finns redan idag en möjlighet att presentera andra lösningar än de som finns redovisade i allmänna råd. Det finns dock ett bristande intresse hos byggherrar att ta fram sådana eftersom de då behöver redogöra för hur kravet uppfylls. Det är både snabbare och enklare att välja en lösning som man vet fungerar.

Oförutsägbart

Vi saknar en konsekvensbeskrivning över om och hur behovet av bostadsanpassning och bostadsanpassningsbidrag kan tänkas påverkas av förslaget. Förslaget kan till exempel innebära att när begreppet bostadens "entréutrymme" (hall) tas bort är risken stor att varken rullator, rullstol eller elrullstol får plats innanför ytterdörren för personen som bor där att använda för att kunna ta sig utanför sin bostad. Vi ser också risker med förslaget att tillgängligheten och användbarheten för både entréer och kommunikationsutrymmen kommer att försämrats. Då de dimensionerade måtten inte alltid är självklara och det finns möjlighet för byggherren att göra avsteg riskerar tillgängligheten och användbarheten att inte tillgodoses och rent av försämrats mot vad som gäller idag. Det blir mer oförutsägbart.

Branschregler och standarder

Byggherren har ansvar för att en åtgärd uppfyller alla krav. Det är också byggherren som ska avgöra om en mindre avvikelse från en föreskrift kan tillämpas. Många byggherrar är engångssökande som inte har full kunskap om reglerna. När allmänna råd tas bort kommer det bli ännu svårare för byggherrar att göra bedömningen om huruvida åtgärden uppfyller kraven samt om reglerna om avvikelser är tillämpbara.

Det gör det också svårt för privatpersoner som inte har tillgång till standarder att veta vad de ska förhålla sig till. I författningsförslaget står det bland annat att hänvisningarna till standarder tas bort och att man vid tillämpningen av funktionskraven behöver använda relevanta och vedertagna standarder och handböcker för att verifiera att kraven uppfylls.

Lagstiftning

Det kommer att starkt ifrågasättas av byggherrar och andra aktörer om byggnadsnämnden börjar hänvisa till dessa standarder utan att det finns stöd för det i till exempel allmänna råd. Exemplifieringar för ändring av byggnader som finns är

borttagna. De bör vara kvar då de varit bra för förståelse och bedömningar. Trots att det inte går att beskriva alla möjliga ändringar så ger exemplen en viss vägledning kring vilken nivå man ska lägga sig på. Handböcker, standarder, branschstandarder och branschöverenskommelser kommer att få en viktig roll vid tolkning av byggreglerna men branschregler är inte bindande. Det finns risk för att branschreglerna under åren utvecklas åt motsatt håll än vad som är lagstiftarens syfte. De allmänna råden är inte heller bindande men de har en starkare koppling till lagstiftningen.

Plan- och byggnadsnämnden

Ylva Stadell
Ordförande, plan- och byggnadsnämnden

Rebecka Berg
Nämndsekreterare